

em de pagar. Suposa, això, la inevitable desaparició dels mitjans convencionals? Aquestes són les preguntes que ens plantejem i que, modestament, intentarem respondre en la comunicació.

Aprentatges cooperatius a l'aula virtual

José Ignacio Lorente

Departamento de Comunicación Audiovisual y Publicidad (Universidad del País Vasco –Euskal Herriko Unibertsitatea)

La comunicació en l'era digital suscita grans expectatives lligades a la potencialitat dels nous recursos tecnològics, però també urgents qüestions relatives a la seva repercussió en els modes de vida i organització social.

L'educació, en tant que àmbit privilegiat de comunicació i socialització, no es mostra aliena a tals interrogants, especialment a aquelles transformacions de calat teòric assenyalades per diversos autors (Bettetini, Landow, Fabbri) com a determinants de la relació de l'home amb el món i que enfocquen els nous imaginaris sobre els quals operen els discursos tecnològics, el mode en què la societat tecnològica es mostra com un desenvolupament integrador i coherent, com un entorn no contradictori. La problemàtica de la representació, dels intercanvis comunicatius, de l'accés cognoscitiu al món, planteja interrogants que la reflexió educativa ha d'abordar.

Ikusgela (Aula Visual) és un projecte d'investigació educativa fruit d'un conveni de col·laboració entre el Departamento de Educación del govern basc, l'ens basc de ràdio i televisió EITB i el Departamento de Comunicación Audiovisual y Publicidad de la Facultad de Ciencias Sociales y de la Comunicación de la Universidad del País Vasco.

L'objectiu del projecte comprèn la integració de les noves tecnologies de la comunicació audiovisual en el currículum escolar, en tant que fenòmens culturals i recursos oberts a l'experimentació de noves estratègies d'ensenyament/aprenentatge. L'aprenentatge significatiu orientat per un principi d'indagació dels objectes-saber, dirigit pel mateix alumne en el context cooperatiu d'una comunitat d'interessos, junt amb la manipulació i interpretació d'una àmplia gamma de textos audiovisuals, constitueixen l'objecte d'aquesta investigació. El sentit que anima l'experimentació dels nous entorns virtuals d'aprenentatge proposa, com a objecte de discussió, els models narratius tradicionals practicats a l'aula, derivats de la lògica de la instrucció i d'uns processos comunicatius entesos com a mers transvasaments d'informació. Els nous suports multimèdia i els entorns en xarxa propicien experiències educatives autodirigides basades en la participació en objectius comuns d'aprenentatge que, a més, transcendeixen les determinacions derivades dels espais institucionals assignats a la interacció educativa.

El projecte Ikusgela s'ha concretat en la realització d'un programa televi-

siu diari, d'una hora de durada, inclòs en la graella matinal i de tarda de la programació, junt amb un lloc a Internet des del qual es coordinen i orienten activitats i experiències associades al projecte. Tant el programa de televisió Ikusgela com el lloc a Internet han rebut premis a la difusió cultural en euskera i a l'experimentació de nous llenguatges respectivament.

La indagació d'estratègies d'ús de la xarxa i de les noves plataformes multimèdia, junt amb les noves formes d'interacció textual i d'organització narrativa propicien la navegació enfront de la lectura, la interpretació enfront de la mera comprensió, la interacció enfront de la transmissió i la inclusió enfront de la percepció, formes de relació amb els objectes de coneixement que reclamen diferents habilitats i competències comunicatives en els nous entorns d'aprenentatge.

El concepte d'interactivitat en el periodisme digital

Elias Machado

Facultat de Comunicació de la Universitat Federal de Bahia-Brasil.

L'experiència dels diaris nord-americans a les xarxes telemàtiques des de finals dels anys vuitanta va modificar l'escenari de la indústria periodística per al pròxim segle. Amb la receptivitat dels usuaris del sistema d'aquest format, es va arribar gairebé al consens que un dels motius elementals per a l'adhesió al periodisme digital era l'aportació de la interactivitat. No obstant això, la mistificació dels potencials de les xarxes va dificultar una comprensió dels límits del periodisme al ciberespai.

L'acceptació de la noció que la tecnologia digital crea la interactivitat significa desconèixer la funció de les tècniques analògiques en el procés històric de producció i consum de les cultures. L'augment de la interactivitat entre persones i màquines o màquines i persones depèn del tipus d'estructura adoptada per les empreses periodístiques en el suport numèric. Fins ara, en la gran majoria de les publicacions disponibles a la xarxa, el model d'exploració reproduïx les rutines centralitzades dels mitjans tradicionals i no incorpora l'usuari en el procés de producció de la notícia.

El procés d'implantació de les noves tecnologies d'informació en els diaris, més que una acció aïllada de les empreses periodístiques és una resposta al procés general de reestructuració del sistema capitalista. L'estratègia va tenir el suport de les més importants economies mundials com ara Estats Units i el Regne Unit, a través del canvi de la forma d'intervenció estatal en la societat. L'Estat va passar d'una funció de redistribució de la riquesa a una altra d'estímul per a maximitzar el capital.

És en el si d'aquesta reorganització del sistema capitalista on neix la ciutat informacional, múltiple i diversa, interconnectada en una sèrie de xarxes productives. L'exploració del diari digital sota el model de gestió dels conglo-